

CRISTINA GALLACH FIGUERAS

UAB Universitat Autònoma
de Barcelona

ORDRE DE L'ACTE

CRISTINA GALLACH FIGUERAS, LA DOCTORA

PRESENTACIÓ

El rector, el doctor Javier Lafuente, obre l'acte. Tot seguit, la secretària general, la doctora Esther Zapater, llegeix l'acta de nomenament.

DISCURS DE LA PADRINA

La doctora Carmina Crusafon Baqués, padrina de la doctora *honoris causa*, llegeix el discurs en què en glossa els mèrits.

LLIURAMENT DEL DIPLOMA I LA MEDALLA

El rector fa el lliurament del diploma a Cristina Gallach Figueras i li atorga la medalla de doctora *honoris causa*.

Alta funcionària de la UE en excedència, actualment responsable de la mobilització d'una part dels fons europeus per a la recuperació i transformació econòmica d'Espanya, té una llarga trajectòria internacional amb experiència en càrrecs de màxima responsabilitat a les Nacions Unides, les institucions europees, l'OTAN i el Govern espanyol.

Llicenciada per la Facultat de Ciències de la Informació, ha dedicat 15 anys de professió al periodisme, iniciant-se en la premsa comarcal (fundadora d'*El 9 Nou*, Vic) i en diversos mitjans de Barcelona (*El Noticiero Universal*, TVE i *El Periódico de Catalunya*). A més, té una àmplia experiència d'enviada especial i com a corresponsal a l'antiga URSS i a Brussel·les per a l'Agència EFE. Ha cobert els grans canvis geopolítics i estratègics d'Europa.

El 1996 va incorporar-se a l'OTAN com a cap de comunicació del secretari general (1996-1999) i, més tard, a la UE per dirigir la comunicació de l'alt representant per a la Política Exterior (1999-2009). Nomenada secretària general adjunta de l'ONU (2015-2017), va liderar la comunicació de l'organització quan es definiren les grans agendes globals de sostenibilitat i contra el canvi climàtic.

LLIÇÓ MAGISTRAL

La doctora Cristina Gallach Figueras pronuncia la lliçó magistral, titulada «Un viatge per la geografia i la geopolítica d'Europa».

ACTUACIÓ MUSICAL

El Cor de Cambra de la UAB, dirigit per Poire Vallvé, interpreta:

- *El musclo*, del *Bestiari* de Pere Quart i Manuel Oltra (1922-2015).
- *Цвіте терен* (*Tsvite teren - Les espines floreixen*), cançó tradicional d'Ucraïna.

DISCURS DE CLOENDA DEL RECTOR

GAUDEAMUS IGITUR

Es clou l'acte amb el cant del *Gaudeamus igitur* a càrrec del Cor de Cambra de la UAB.

Al Govern d'Espanya ha tingut diverses responsabilitats: ha estat responsable de l'aplicació de l'Agenda 2030 (2018-2019) i secretària d'estat d'Afers Exteriors i per a lberoamèrica i el Carib (2020-2021). Actualment, com a comissionada especial per a l'Aliança per la Nova Economia de la Llengua, coordina la gestió dels fons Next Generation, destinats a reforçar el sector econòmic de les tecnologies més capdavanteres vinculades a totes les llengües cooficials a Espanya.

Convençuda feminista i activista per la igualtat i la inclusió, ha dirigit múltiples equips humans, sempre amb l'objectiu de fomentar un treball d'impacte social, transformador, respectuós amb les persones i l'entorn. Ha impulsat associacions que contribuïssin a la millora de les persones i de la societat a través de la mentoria, les connexions en xarxa i la divulgació.

RESUM DE LA LLIÇÓ MAGISTRAL

Un viatge per la geografia i la geopolítica d'Europa

Vaig arribar a la Facultat de Ciències de la Informació de la Universitat Autònoma de Barcelona l'octubre de 1977 decidida a fer del periodisme la meua professió. Amb una vocació clarament precoç, ja m'havia foguejat en el periodisme local i comarcal, en un moment polític especialment intens. En plena transició democràtica, els mitjans de comunicació tenien un paper extraordinàriament important en el reforç de les noves institucions. La naixent premsa comarcal i la Facultat van ser la meua escola. Des de les noves redaccions, contribuïem amb il·lusió i determinació a modernitzar, obrir i democratitzar el nostre país. Els periòdics, els micròfons, els reportatges eren autèntiques eines de transformació.

Després d'un intens període a Catalunya, vaig emprendre un llarg recorregut per tota la geografia europea, i més enllà; un viatge personal i professional que m'ha permès seguir i influir en la geopolítica del nostre continent. Com a periodista, com a alta funcionària internacional a l'ONU, a l'OTAN i a la Unió Europea, o com a secretària d'estat del Govern d'Espanya, he estat testimoni de primera mà i he pogut contribuir a canvis positius.

Un viatge amb múltiples etapes. Una va ser l'autèntic privilegi de viure i explicar l'emoció dels berlinesos quan el 1989 van esbotzar el mur que dividia la ciutat. Amb el mur per terra, naixia un altre món. La parada següent va

portar-me a Bucarest, des d'on vaig descriure el temor dels romanesos quan enderrocaven la dictadura de Ceaușescu. Narrar més tard el col·lapse de l'imperi soviètic va suposar descriure com la gent, esperançada, s'atansava a un futur que només podia ser millor.

Des de les organitzacions europees i euroatlàntiques propiciàvem una reconciliació entre la història, la geografia i les institucions europees. A poc a poc, els països d'Europa de l'Est s'incorporaven a una Unió cada vegada més gran, influent i forta.

Malauradament, aquest progrés no era en línia recta. Ens alliberàvem de dictadors, milloràvem econòmicament, es reforçaven les democràcies, però Europa no era capaç d'evitar moments tenebrosos com el que es va produir als anys noranta, quan als Balcans es va instal·lar l'horror sagnant i fratricida sota el guiatge del líder serbi Milošević.

A Europa li va costar molt reaccionar. Però ho va fer. Personalment, vaig poder participar activament en els canvis institucionals que la reforçaven. A més, la UE es va convertir en líder de les grans agendes globals acordades a l'ONU per al desenvolupament sostenible i contra el canvi climàtic.

Però l'impensable s'ha fet realitat de nou. Quan el president Zelenski compara la situació d'Ucraïna amb Gernika, té raó. En declarar la guerra, el president Putin ens està portant cap a un món sinistre. Un retorn a èpoques que crèiem enterrades per sempre.

Som davant una intersecció històrica que pot implicar una redefinició de l'ordre internacional. El multilateralisme, amb les Nacions Unides al centre, ha quedat afeblit. Tot apunta que entrem en una nova divisió per blocs. Per un cantó els països occidentals i per un altre una lliga d'autòcrates, il·liberals, populistes...

A més de la regressió que pateix el respecte pels drets humans i la democràcia al món, també s'està lliurant una autèntica batalla per les narratives. Les noves tecnologies permeten una multiplicació de la manipulació. No es pretén només tergiversar malèficament la realitat o canviar la història. S'intenta multiplicar aquests missatges amb tots els instruments possibles perquè, a força de repetir-los, semblin reals.

Vivim moments d'incertesa. La realitat és plena d'incògnites, de riscos, de decisions difícils. Sabem com vol sortir-ne Europa: més forta, més unida, més pròspera. Joestic convençuda que ho aconseguirem.

Per això, les paraules d'una gran periodista bielorussa, la Nobel de literatura Svetlana Aleksíevitx, són ara d'especial rellevància: «La llibertat no és un divertiment instantani, com l'hem somiada. És un camí. Un llarg camí. Ara ja ho sabem.»

CARMINA CRUSAFON BAQUÉS, LA PADRINA

Carmina Crusafon Baqués és professora agregada del Departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona. És doctora i llicenciada en Ciències de la Informació - Periodisme (UAB), té un DEA en Estudis Europeus (Universitat de París 8) i un postgrau en Relacions Internacionals (UB). La seva recerca se centra en l'àmbit de les polítiques de comunicació i l'estructura del sistema mediàtic, amb especialitat en la Unió Europea. Pertany al grup de recerca LAPREC.

Ha estat investigadora visitant a les universitats nord-americanes UCLA (Los Angeles) i CUNY (Nova York) i a Europa a la Universitat de Leeds (Regne Unit) i a la Universitat Lliure de Brussel·les (Bèlgica). Ha impartit docència i conferències en diferents universitats europees, llatinoamericanes i asiàtiques. Té experiència professional en la indústria audiovisual. És assessora en temes d'innovació per a la premsa de proximitat de l'Associació de Mitjans d'Informació i Comunicació (AMIC). És columnista d'*El Periòdic de Catalunya* en temes de tecnologia i societat digital.

GAUDEAMUS IGITUR

I
*Gaudeamus igitur
Iuvenes dum sumus (bis)
Post iucundam iuventutem
Post molestam senectutem
Nos habebit humus (bis)*

II
Alegrem-nos, doncs,
mentre siguem joves.
Després d'una joventut feliç,
després d'una vellesa enutjosa,
ens acollirà la terra.

III
*Ubi sunt qui ante nos
In mundo fuere? (bis)
Transeas ad superos
Adeas ad inferos
Quos si vis videre. (bis)*

II
¿On són els que ens
han precedit en el món?
Pugeu fins el cel
aneu fins l'infern,
si voleu veure'ls.

III
*Vivat academia,
Vivant professores (bis)
Vivat membra quodlibet
Vivant, membra quaelibet
Semper sint in flore. (bis)*

III
Visca l'Acadèmia,
visca el professorat,
visca qualsevol dels seus membres
visquin tots ells!
Que sempre estiguin en flor.

Moderato
Arr. by Corneli Arany